

## **Biografia Joan Josep Guillén i Zambrano** (Fuente del Maestre, Extremadura, 1947)

Dibuixant satíric, pintor i escenògraf. Nascut a Extremadura, quan tenia divuit mesos els seus pares es traslladen a viure a Manlleu, on passa la infantesa i la joventut. El seu primer contacte amb el món de teatre és al Centre d'Acció Catòlica de Manlleu. Després d'uns quants treballs gràfics en aquesta ciutat, el 1968 es trasllada a Barcelona, on entra en contacte amb l'ambient musical i teatral de la Cova del Drac. Allà coneix els membres dels Setze Jutges i diversos periodistes. Inicia la seva tasca periodística al diari *Tele/eXpres* l'any 1969 i, des d'aleshores, publica els seus dibuixos en nombroses publicacions: *Triunfo*, *Por Favor*, *Muchas gracias*, *Presència*, *Arreu*, *La Calle*, *El Periódico de Catalunya*, *El Món*, *Diari de Barcelona*, *La Vanguardia* i *Catalunya plural*, entre d'altres. Entre 1985 i 1987 crea per a TV3, i després per a TVE a Catalunya, un espai d'animació amb ordinador en format de vídeo gràfic, anunciat com a «Microclip».

La trobada amb Hermann Bonnín l'ajuda a entrar en el món del teatre de Barcelona els primers anys setanta. Primer és alumne de l'Institut del Teatre i després n'esdevé professor d'escenografia des del curs 1973-74 fins al 2012. Al tombant dels anys setanta als vuitanta, emprèn la renovació de la iconografia del teatre de carrer, revisa la tradició de nans, gegants, comparses, figures de l'entremès i carnavals, que havien quedat molt desdibuixats pel franquisme, i crea noves formes modernes per a aquestes figures tradicionals gràcies a l'empenta dels nous ajuntaments democràtics, que volen recuperar la tradició tornant als orígens.

Barcelona es llança a la recuperació del carrer amb nous nans, gegants i nou bestiar que l'Ajuntament de la ciutat encarrega a Guillén. Aquest crea la comparsa *Visca Picasso!* (1981) per unir tradició i innovació, amb motiu del centenari del naixement de l'artista malagueny. El *Costumari Català* de Joan Amades n'és la referència pel que fa a la tradició; les avantguardes històriques, el punt d'enllaç amb la modernitat plàstica, i Lorca n'és la inspiració literària. Així mateix, la poesia escènica de Joan Brossa i la seva defensa de la cultura popular es deixen sentir a l'època, i Guillén recull el guant d'aquest maridatge entre cultura popular i avantguarda que es reivindica als anys setanta.

Des del 1992, les seves escenografies s'associen a la companyia Comediants, amb qui ha realitzat l'escenografia, el vestuari i artefactes de diverses obres de teatre, òperes i espectacles parateatral. La majoria d'aquestes òperes s'han representat a importants teatres d'arreu del món.

Ha rebut reconeixements destacats com el Premi Ciutat de Barcelona l'any 1983, pels seus dibuixos a *El Món* i *La Vanguardia*, i el 1985, per l'aportació innovadora al dibuix periodístic amb el «Microclip» de TV3. Li ha estat atorgada la Medalla d'Or de Vestuari a la 9a Quadriennal d'Arquitectura i Escenografia de Praga (1999), així com el Premi Nacional de Cultura del CONCA (2016) per la seva trajectòria artística.